

С Т А Н О В И Щ Е

Относно конкурса за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ по професионалното направление 3.6 Право /Наказателно право/, за нуждите на Варненския Свободен Университет „Черноризец Храбър“ /ВСУ/, обявен в ДВ, бр. 72/22.08.2023г;

От проф. д-р Румен Петров Владимиров, преподавател по наказателно и международно наказателно право, назначен със заповед № 730 от 20. 10. 2023г. на Ректора на ВСУ за член на научното жури за провеждане на конкурса.

1. Единствен участник в обявения конкурс е доц. д-р **Юлиана Младенова Матеева**. Към приложените материали доц. Матеева е представила подробна автобиография, в която се проследява нейния житейски и творчески път. Висшето си образование завършва през 2001г. в ЮФ на ТУ- Варна, с придобита квалификация „магистър по право“. През 2007г. успешно защитава докторска дисертация, а през 2012г. е била избрана за доцент и ръководител на катедра „Правни науки“ в ЮФ на ВСУ - до 2020г. Участвала е в редица управленски звена както в ТУ, така и във ВСУ. Като редовен доцент тя преподава и досега в ЮФ на ЮЗУ „Н. Рилски“ – Благоевград, а като гост-преподавател от 2020г. и до момента обучава студенти по право в ЮФ на УНСС. Наред с това участва като гост-преподавател по програма „Еразъм“ в съответните факултети на университетите в Барселона, Орхус /Дания/, Неапол, Реджо Калабрия и Никозия. Провеждала е лекции с чуждестранни студенти на английски език, участвала е в редица международни конференции, била е хоноруван преподавател по чуждоезиково обучение в ТУ-Варна и в ИУ- Варна. Понастоящем е член на СУБ, секция „Право“, експерт е към НАОА, участва също в държавни изпитни комисии по НПН и в конкурсни комисии за магистрати към ВСС, като има и адвокатска правоспособност към АК-Варна. Към вече посочените, трябва да се добавят и други умения и компетентности, а именно владенето на чужди езици: английски – отлично; а немски и руски езици – на много високо равнище. Притежава и отлични компютърни умения, както и множество различни сертификати за правоспособност. В последна сметка натрупаните през изминалите години знания и умения, включително и отличните езикова и компютърна подготовки, са позволили на доц. Матеева успешно да реализира

творческия си потенциал, особено що се отнася до основното съчинение, с което се участва в конкурса.

За участие в него е представен списък с научни публикации, отпечатани след придобиване на академичната длъжност „доцент“. Списъкът съдържа 1 издадена монография и 10 отделни статии, отпечатани в престижни списания и сборници. Подробен анализ на представените научни публикации, несъмнено ще бъде направен от избраните рецензенти. С оглед на техните задачи, в настоящото становище ще се акцентира преди всичко върху най-важните научни постижения на кандидата.

2. Основният труд, с който се участва в конкурса е монография с интригуващото заглавие „Престъпления срещу човешкия генофонд. Биомедицински аспекти“. Книгата е издадена от „Сиела“ през 2023г. в обем от 167 страници и е структурирана от увод, две глави, предложения де леге ференда и заключение. Съдържанието включва още и терминологичен речник на неизбежно използваните биомедицински понятия, най-често свързани с репродуктивната медицина. Накрая е посочена библиография, която обхваща 110 заглавия. А самите бележки под линия са 212 на брой.

В **увода** на монографичния труд се акцентира върху актуалността на проблема за криминализацията на някои видове деяния срещу генофонда у нас, макар и разглеждани малко изпреварващо, те вече присъстват в наказателноправната уредба на редица държави и най-вече във Франция и Германия.

Първата глава е озаглавена „Обща характеристика на престъпленията срещу човешкия генофонд“. Разгледани са някои важни етични съображения за необходимостта от наказателноправна защита, когато медицинската интервенция не води до лекуване или предотвратяване на страдание, а води само до волунтаристично „подобряване“ на човешкото генетично наследство. Във връзка с това, в отделни параграфи са разгледани въпросите: относно международноправната и вътрешноправната уредба; за превантивната намеса на наказателното право и за обекта и системата на бъдещите престъпления срещу човешкия генофонд.

Глава втора е озаглавена „Видове престъпления срещу човешкия генофонд“. В отделни параграфи авторът обособява и предлага четири групи посегателства с изключително висока степен на обществена

опасност. Това са: първо, престъпленията срещу генетичната уникалност на човека /клонирание, смесване на човешкото с животинското, и последващи прояви като пропаганда на евгенически практики, т.е. желани наследствени човешки характеристики/; второ, престъпленията срещу части от човешкото тяло /нарушаване на правилата за даряване на генетичен материал, нарушаване тайната на даряването/; трето, престъпленията срещу човешкия ембрион /относно уредбата на т.нар. сурогатно майчинство, както и всички интервенции за промяна на чертите или пола на детето/ и четвърто, т. нар. други престъпления срещу човешкия генофонд /напр. противозаконно извършване на внос или износ на органи, тъкани, клетки, репродуктивни клетки и др./.

Накрая, в краткото **заклучение** се подчертава, че издадената монография няма претенции за пълнота и изчерпателност на изложената проблематика. Заявената цел на автора е била да отвори дискусия по темата, да се привлече към нея вниманието на академичните среди и на българския законодател за решаване на основната част от поставените в книгата въпроси.

Останалите публикации, с които кандидатът участва в конкурса са статии със следните заглавия: „Законодателна техника при очертаване на престъпния субект“; „Относно Законопроекта за изменение и допълнение на чл. 63 от Наказателния кодекс“; Някои разсъждения относно субекта на престъпното отпечатване на бюлетини по чл. 168а, ал. 1 НК“; „Историческо развитие на привидно общия субект в Наказателния закон от 1896г.“; „Историческо развитие на привидно общия субект в Наказателния закон от 1951г.“; „У нас се декриминализира само когато е безопасно или се решават въпроси, пряко засягащи политиците.“; „Относно необходимостта от наказателноправна закрила на генетичния материал.“; „Относно границите на потенциалната наказателноправна намеса в сферата на биомедицинската етика.“; „Относно празнотата в наказателното законодателство след отпадане на категорията „доза за еднократна употреба““; „Някои съображения относно налагането на пробационни мерки през изпитателния срок при условно осъждане и условно предсрочно освобождаване“.

Във връзка с това следва да се обобщава, че тематично статиите имат разнообразен характер и привличат вниманието на специалистите от теорията и съдебната практика.

3. Що се отнася до **представения хабилитационен труд**, трябва изрично да се подчертае, че цитираната монография е първото у нас цялостно изследване по въпросите относно неизбежното въвеждане в НК на защита на човешкия генофонд. В този смисъл научният труд безусловно има интердисциплинарен и комплексен приносен характер. Самата тема е изключително важна и тревожно актуална, защото опира до опазване и съхраняване на човечеството /като връх на земната еволюция/ от извършване на опасни и вредни медико-биологични експерименти с човешкия геном. Във връзка с това трябва определено да се каже, че монографията ще бъде много полезно съчинение не само за законодателя, теорията и съдебната практика, но и за студентите по право, както и за широката читателска аудитория.

Авторът трябва да бъде поздравен и за предложената класификация на бъдещите групи престъпления, както и за направените предложения де леге фереда, които могат да бъдат допълнително усъвършенствани и структурно и съдържателно.

Трябва също да отбележа, че моите впечатления от кандидата винаги са били отлични. Познавам Юлиана Матеева от поне 20 години, когато бях определен за научен ръководител на докторска ѝ дисертация. След успешната ѝ защита, през изминалите години със задоволство съм констатирал възходящото научно-творческо развитие на първата ми докторантка. Искам да изразя обобщените си впечатление, че във всичките нейни изяви като учен и преподавател, като администратор и общественик, тя винаги е изпълнявала компетентно и отговорно своите задължения, като считам, че нейната работа в полза на юридическото образование, на законодателството и на съдебната власт е оставила и в бъдеще ще оставя трайни и забележими следи.

4. В заключение искам категорично да заявя, че кандидатът по конкурса доц. д-р Юлиана Младенова Матеева **напълно отговаря** на изискванията на чл. 29 и сл. от ЗРАСРБ и чл. 60 и сл. от ППЗРАСРБ за условията и реда за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР“. Във връзка с това давам **висока положителна оценка на качествата и творчеството на кандидата** и се надявам останалите членове на научното жури да я споделят. Моля също журито да предложи на академичния съвет на ВСУ „Черноризец Храбър“ **да избере доц. Матеева за професор.**

16.11.2023г.

.....

Гр. София
Владимиров/

С уважение :

/проф. д-р Румен